

Kjeld Holms tale ved Anker Jørgensens bisættelse

Taler

Kjeld Holm
Fhv. biskop over Århus Stift

Dato

2. april 2016

Sted

Grundtvigs Kirken på
Bispebjerg i København.

Omstændigheder

Prædikentekst Paulus' Første brev til Korintherne kapitel 13, vers 1-13

Fra første korintherbrev kapitel 13, vers 1-13:

”Om jeg så taler med menneskers og engles tunger, men ikke har kærlighed, er jeg et rungende malm og en klingende bjælde. Og om jeg så har profetisk gave og kender alle hemmeligheder og ejer al kundskab og har al tro, så jeg kan flytte bjerge, men ikke har kærlighed, er jeg intet. Og om jeg så uddeler alt, hvad jeg ejer, og giver mit legeme hen til at brændes, men ikke har kærlighed, gavner det mig intet. Kærligheden er tålmodig, kærligheden er mild, den misunder ikke, kærligheden praler ikke, bilder sig ikke noget ind. Den gør intet usømmeligt, søger ikke sit eget, hidser sig ikke op, bærer ikke nag. Den finder ikke sin glæde i uretten, men glæder sig ved sandheden. Den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt.

Kærligheden hører aldrig op. Profetiske gaver, de skal forgå; tungetale, den skal forstumme; og kundskab, den skal forgå. For vi erkender stykkevis, og vi profeterer stykkevis, men når det fuldkomne kommer, skal det stykkevis forgå. Da jeg var barn, talte jeg som et barn, forstod jeg som et barn, tænkte jeg som et barn. Men da jeg blev voksen, aflagde jeg det barnlige. Endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud. Så bliver da tro, håb, kærlighed, disse tre. Men størst af dem er kærligheden.”

Forfatteren Ole Wivel fortæller i sine erindringer, at han sad netop her i Grundtvigs Kirke i 1955 ved Martin A. Hansens kiste og syntes i det øjeblik, at med hans død havde Danmark for en stund mistet bevidstheden om sig selv. Jeg

har det lidt på samme måde her i dag ved Ankers kiste, thi for mig var han identisk med det uopgivelige i Danmark, et samfund i solidaritet og dermed også i gensidig omsorg. Et engagement i den konstante menneskeliggørelse.

Jeg husker endnu et tv-interview en del år før, han blev landets statsminister, hvor han fortalte om sin optagethed af kunst og litteratur og i den forbindelse citerede fra Inger Christensens digtsamling ”Det”:

”Et samfund kan være så stenet,
At alt er en eneste blok,
Og indbyggermassen så benet,
At livet er gået i chok. Og hjertet er helt i skygge,
Og hjertet er næsten hørt op,
Til nogen begynder at bygge,
En by der er blød som en krop.” For Anker var det ikke alene et godt digt, men en vision for ham selv, en politisk ambition – politik som et menneskeliggørelsens ideal. Der er i de mange nekrologer her ved Ankers død skrevet meget om, at han var på fornavn med hele folket, og det med rette, men det var jo ikke for at være populær, men fordi han forholdt sig til folket som et fællesskab af individer. Folk og individ var ikke modsætninger, men folket var de mange individer, og det måtte ikke glemmes.

Jeg fik et stærkt vidnesbyrd om dette for nogle år siden på plejehjemmet i Valby, hvor jeg vovede mig frem med spørgsmålet om, hvad han gerne ville huskes for. Jeg tror, spørgsmålet kom bag på ham, og jeg tror også, at han syntes, at det ikke var et nævneværdigt begavet spørgsmål, så han tøvede lidt og spiste lidt mere flødeskumskage og måtte hjælpes lidt på gled.

Jo, måske, og så var det, som om tankerne gik lidt på langtur, måske også længere, end både han og jeg kunne følge med. Jo, der var jo danskerne, der sad som gidsler hos Saddam Hussein i Irak. ”Dem hjalp jeg jo hjem,” sagde han til sidst! Og jeg huskede kritikken og ironien i forbindelse med denne indsats fra mange kredse, og i samme øjeblik forstod jeg også, at det her handlede ikke om en pensioneret statsministers sidste indsats på den politiske scene, men en dyb sammenhæng med hele Ankers livssyn og politiske bestræbelser, at folket er de mange enkeltmennesker også, den enkelte udsatte og truede. Målestokken for det hele var den enkeltes integritet og værdighed. Og det handlede ikke alene om nogle danske gidsler i Irak. Han veg aldrig tilbage for at fremhæve både

fællesskabet og det enkelte menneske og se det i relation til det, han selv var og ville.

Jeg blev virkelig bevæget, da han med stor kærlighed fortalte om samværet med sine svigerforældre i Pindstrup på Djursland, og vi så billeder og talte om egnen og menneskene dér, om sammenhæng, gode minder, om de døde, som også hører vort liv til.

Alt begynder og slutter med det, en klog fransk filosof – Emmanuel Levinas – har betegnet som ”ansigtets etik”. At i enhvers ansigt ligger der en fordring om så også at værne om dette menneske. Denne fordring – hævet også op over dagens nødvendige politiske arbejde – glemte Anker aldrig. Den var på en og samme tid et incitament og en inspiration.

Eller med den norske digter Arnulf Øverlands ord:

”Noget er større end dig. Der er bjerge med sne.

Der er dyrere ting end dit liv. Du skal kæmpe for det!

Men du skal ikke trampe på den, som er sunket i knæ.”POLITIK HØRER DAGEN og dens krav til, og det skal gøres og ikke et ondt ord om det, men hos Anker levede det politiske engagement af noget, der er større. For Anker var det – igen med Øverlands ord – ”det var en indre sans for selvrespekt og hæder (...), det var en lov, men ingen lære”. Og nu er vi her i dag for at mindes og sige tak for alt det, han gav. Jeg synes egentlig, at Ronald Als i den grad ramte plet med sin tegning i Politiken dagen efter Ankers død. Václav Havel, Stauning, Olof Palme og Willy Brandt, der har holdt en plads, en stol til Anker.

Jeg kom til at tænke på Grundtvigs ord ”og at du stol har sat til mig i dine lyse sale”, og det er næppe Christiansborg, vi her skal tænke på, for der kan der godt være lidt halvmørkt. Hvor de lyse sale så er, er der ingen, der ved.

Anker ville heller ikke rigtig tale om sin bisættelse. ”Du finder nok noget at sige,” sagde han, ”og jeg kan alligevel ikke høre det! Og det med religion og tro, ved du, er ikke ligefremt mit område.”Nej, ikke hvis vi tænker i dogmatiske anskuelser og den såkaldt rette tro, men vi kan godt nævne, hvad det på det område virkelig kommer an på, nemlig at troen er friheden, glæden ved at turde være, hvad livet vil gøre én til, og det er faktisk, hvad det kommer an på, i rummet her og i hver enkeltes liv. På den måde var Anker for mig virkelig et

troende menneske, fordi han ejede glæden og friheden ved at turde være den, han var. Og således blev han en gave til os alle og til det danske folk. Amen.

Kilde

Kristelig Dagblad

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kjeld-homs-tale-ved-anker-joergensens-bisaettelse-2016>